

Przyroda bez granic

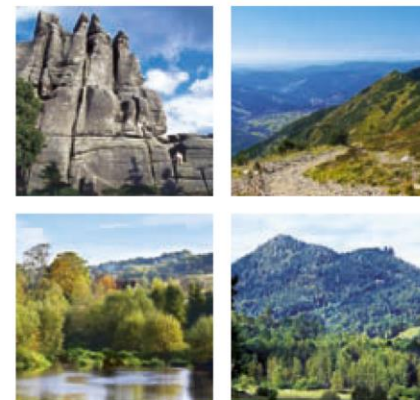
Karkonoski Park Narodowy

Krkonošský národní park

Park Krajobrazowy Doliny Bobru

Rudawski Park Krajobrazowy

LKP „Sudety Zachodnie”

Kotlina Jeleniogórska

Przyroda bez granic

Ukształtowanie terenu przyczyniło się do ustanowienia, zróżnicowanego pod względem form ochrony przyrody, systemu obszarów chronionych:

Parki narodowe:

Karkonoski Park Narodowy /Polska
 Krkonošský národní park / Czechy

Parki krajobrazowe:

Rudawski Park Krajobrazowy /Polska
 Park Krajobrazowy Doliny Bobru /Polska

Obszary chronionego krajobrazu:

Jizerské hory /Czechy
 Leśny Kompleks Promocyjny „Sudety Zachodnie”

Rezerваты przyrody:

Krokusy w Górzycu /Polska
 Torfowiska Doliny Izery/Polska
 Rašeliniště Izery/Czechy
 Rybí loučky/Czechy
 Černou jezírke/Czechy
 Rašeliniště Jízěrki/Czechy

oraz wiele pomników przyrody
 ożywionej i nieożywionej.

Karkonoski Park Narodowy	Park Krajobrazowy Doliny Bobru	
Krkonošský národní park	Chráněná krajinná oblast „Jizerské hory”	
Rudawski Park Krajobrazowy	Leśny Kompleks Promocyjny „Sudety Zachodnie”	★ rezerваты przyrody

Kotlina Jeleniogórska

Największa kotlina sudecka zajmuje powierzchnię około 270 km².

- od północy graniczy z Górami Kaczawskimi – najwyższy szczyt Skopiec (724 m),
- od zachodu z Górami Izerskimi i Pogórzem Izerskim – najwyższy szczyt Wysoka Kopa (1126m),
- od wschodu z Rudawami Janowickimi – najwyższy szczyt Skalnik (945 m),
- od południa zamyka ją pasmo Karkonoszy – najwyższy szczyt Śnieżka (1602 m).

Podział regionalny Kotliny Jeleniogórskiej

1 Obniżenie Jeleniej Góry	4 Wysoczyzna Łomnicy
2 Wzniesienia Dziwiszowskie	5 Obniżenie Sobieszowa i Cieplic
3 Wzgórza Łomnickie	6 Obniżenie Mysłakowic
	8 Wzgórza Karpnickie

Kotlina Jeleniogórska

Budowa geologiczna:

Z wyjątkiem niewielkiego skrawka w okolicy Kowar, zbudowanego z łupków i gnejsów, podłoże Kotliny stanowi jednolita masa tego samego granitu, z którego zbudowane są północne stoki i grzbiet Karkonoszy oraz zachodnie zbocza Rudaw Janowickich.

Klimat:

Kotlina Jeleniogórska znajduje się pod silnym wpływem wysokogórskiego, chłodnego klimatu Karkonoszy. Cechuje go duża zmienność pogody, wilgotność i silne wiatry. Średnia roczna temperatura w Kotlinie nie przekracza 7 st. C. Opady kształtują się w przedziale 600-800 mm rocznie. Okres zalegania śniegu wynosi ok. 50 dni. Częstym zjawiskiem są mgły i zamglenia. Najbardziej pogodne miesiące to sierpień i wrzesień.

Karkonosze

Karkonosze to najwyższe pasmo górskie Sudetów o powierzchni około 650 km², z czego na terytorium Polski przypada około 30% (± 185 km²), na terytorium Czech przypada około 70% (± 465 km²).

Najwyższy szczyt
- Śnieżka (1602 m)
to zarazem najwyższy szczyt w Republice Czeskiej.
Długość całego masywu wynosi około 36 km, szerokość około 20 km.

PL

Podział regionalny Karkonoszy

- 1 Grzbiet Śląski
- 2 Czarny Grzbiet
- 3 Kowarski Grzbiet
- 4 Grzbiet Lasocki
- 5 Karkonoski Podst. Środogórski
- 6 Pogórze Karkonoskie
- 7 Grzbiet Czeski
- 8 Grzbiety Południowe
- 9 Pogórze Karkonoskie
- 10 Rychory

Karkonosze

Pogórze Karkonoskie

graniczy z Kotliną Jeleniogórską

Grzbiet Śląski

od Przełęczy Szklarskiej na zachodzie po Przełęcz pod Śnieżką na wschodzie, rozdzielony na dwie części obniżeniem Przełęczy Karkonoskiej długość ok. 20 km, przeciętna wys. 1350-1450 m

Czarny Grzbiet

od Śnieżki (1602 m) do Sowiej Przełęczy (1164m) długość ok. 3 km,

Kowarski Grzbiet

od Sowiej Przełęczy do Przełęczy Okraj (1046 m).

Grzbiet Lasocki

od Przełęczy Okraj opada do Przełęczy Lubawskiej przechodząc w położone w Czechach **Rychory**, stanowiące wschodnie zakończenie Karkonoszy (Dvorský les 1033 m).

Grzbiet Czeski

od szczytu [Čertova hora](#) na zachodzie do szczytu [Černá hora](#) w okolicy [Pecu pod Śnieżką](#) ([Pec pod Sněžkou](#)) na wschodzie, przebiega równolegle do [Śląskiego Grzbietu](#), a oddzielony jest od niego [obszarem źródliskowym Łaby](#) ([Sedmidolí](#)).

Grzbiety Południowe

od Grzbietu Czeskiego w kierunku południowym

Podgórze Karkonoskie zamyka południową granicę Karkonoszy na linii Jilemnice-Vrchlabi-Mlade Buky

Karkonosze

Geologia:

Karkonosze należą do dużej jednostki zwanej blokiem karkonosko-izerskim, w skład której wchodzi między innymi Góry i Pogórze Izerskie, Kotlina Jeleniogórska i Rudawy Janowickie.

Najstarsze skały we wschodnich i południowych Karkonoszach powstały ponad 500 mln lat temu. Są to: gnejsy, łupki łyszczykowe, kwarcyty, gdzieś tam również marmury.

W południowo-wschodniej i południowo-zachodniej części Karkonoszy, po stronie czeskiej występują nieco młodsze (około 400 mln lat) skały metamorficzne, głównie łupki grafitowe i fylity, w mniejszym stopniu wapienie i skały wulkaniczne. Na styku grzbietów Śląskiego i Czeskiego powstały bardzo twarde skały hornfelsy.

Karkonosze

Ukształtowanie terenu:

Wielokrotne ochłodzenia klimatu umożliwiły rozwój lokalnych lodowców górskich. Spowodowały one powstanie w górnych partiach Karkonoszy szeregu głębokich kotłów polodowcowych. Na dnie niektórych z nich znajdują się jeziora i stawki.

Kotły polodowcowe po polskiej stronie Karkonoszy:

Mały Śnieżny, Wielki Śnieżny, Czarny Jagniątkowski, Wielkiego Stawu, Małego Stawu i Łomniczki);

Największe kotły polodowcowe po czeskiej stronie Karkonoszy:

Obří důl pod Śnieżką i Labský důl

Obniżenia, tzw. nisze niwalne:

Biały Jar, Kocioł Smogorni, Łabski Kocioł, Szrenicki Kocioł.

Grupy granitowych skałek:

Pielgrzymy (25 m wysokości), Końskie Łby, Słonecznik, Trzy Świnki, Twarożnik, Kukułcze Skały, Paciorki, Czeskie Kamienie, Śląskie Kamienie, Bażynowe Skały, Kotki i inne.

Jedyna skalista grań

w Karkonoszach to Kozie Grzbiety po czeskiej stronie.

Karkonosze

Klimat:

Specyficzny klimat Karkonoszy różni się od klimatu reszty Sudetów. Charakteryzują go przede wszystkim niskie temperatury i silne wiatry. na wysokości około 400 m średnia roczna temperatura wynosi 7,10 C, na wysokości około 1400 m średnia roczna temperatura wynosi 0,50 C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, a najzimniejszym luty.

Karkonosze należą do najbardziej wietrznych rejonów Polski (średnio 130 wietrznych dni w roku). Przeważają wiatry z kierunków południowo-zachodnich i północno-zachodnich. W okresie jesiennym i zimowym częste są silne, suche i ciepłe wiatry fenowe (halne).

Najsilniejsze opady w Karkonoszach są latem w lipcu, a zimą – w styczniu i lutym.

Najpogodniejsze miesiące w sezonie zimowym to marzec i kwiecień, w letnim zaś i jesiennym: wrzesień i pierwsza połowa października.

Pokrywa śnieżna zalega średnio w niższych partiach przez 100-110 dni w roku, a na Śnieżce przez 180 dni.

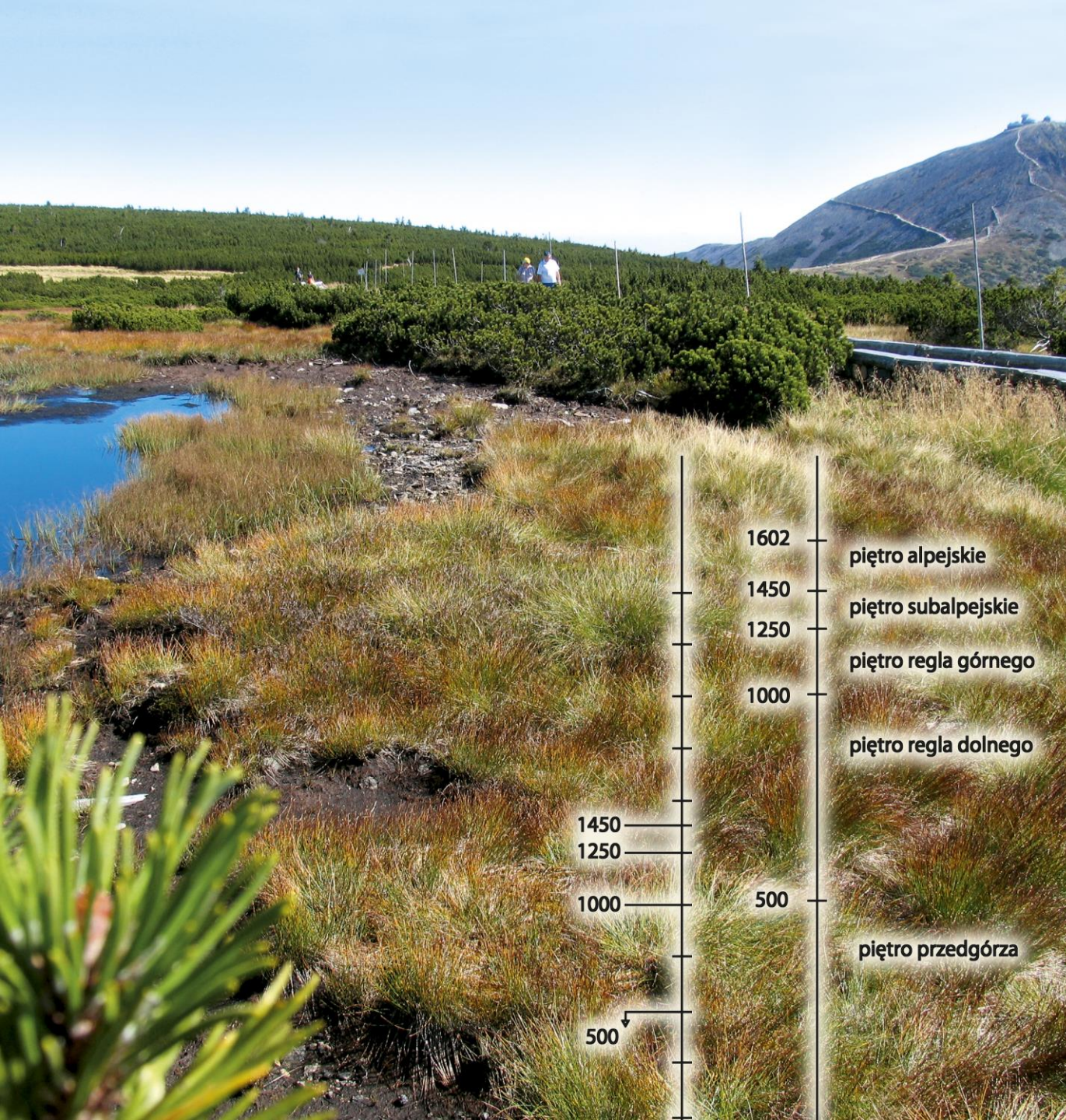

Karkonosze

Flora:

Karkonosze są najbogatszym i najciekawszym obszarem florystycznym w Sudetach. Wpływ na to ma duża rozpiętość pionowa tego obszaru (od 400 do 1602 m) oraz wynikające z tego znaczne zróżnicowania gleby, klimatu i nawodnienia.

Flora Karkonoszy liczy około 900 gatunków roślin naczyniowych, 270 gatunków mszaków, kilkadziesiąt gatunków porostów i kilkaset gatunków grzybów.

Karkonosze

Flora: Spotykamy tu prawie wszystkie strefy roślinne typowe dla gór wysokich:

piętro przedgórza (do 500 m)

występują przeważnie pola uprawne i łąki oraz niewielkie fragmenty lasów z dominującymi gatunkami liściastymi (buk, grab, lipa dąb olsza).

piętro regla dolnego (500–1000 m)

przeważającą część zajmuje bór świerkowy, który sztucznymi nasadzeniami głównie z XIX i XX wieku, zastąpił naturalne lasy bukowo-jodłowo-jaworowe. Fragmenty sudeckich buczyn zachowały się głównie w rejonie Chojnika i Wodospadu Szklarki.

piętro regla górnego (1000–1250 m)

dominują bory świerkowe, mające tutaj częściowo naturalny charakter i swoje naturalne siedliska.

piętro subalpejskie (1250–1450 m)

dominują zwarte zarośla kosodrzewiny, występują tutaj również wysokogórskie borówczyska bążynowe, zarośla krzewów liściastych, zbiorowiska ziołorośli i traworośli oraz murawy bliźniczkowe. Ponad górną granicą lasu i w piętrze subalpejskim występują zespoły torfowisk wysokich będące zarazem największymi kompleksami tego rodzaju w górach Europy Środkowej.

piętro alpejskie (powyżej 1450 m)

ubogie florystycznie - występują tu murawy wysokogórskie i zbiorowiska piargów granitowych (Śnieżka, wierzchowina Czarnego Grzbietu, Wielkiego Szyszaka i Śnieżne Kotły), unikatowe relikty epoki lodowcowej spotykamy w Śnieżnych Kotłach (np. skalnica śnieżna oraz karkonoskie endemity – m.in. skalnica bazaltowa).

Karkonosze

Najważniejsze gatunki

ssaków: jelenie, sarny, lisy, borsuki, zające, dziki, kuny leśne, łasice, wiewiórki, jeże oraz wiele drobnych gryzoni z rodzin nornikowatych i myszowatych.

Dobrze zadomowiły się, sprowadzone tutaj blisko 100 lat temu z Sardynii i Korsyki, muflony.

Najważniejsze gatunki

ptaków: kowalik, dzięcioł czarny i duży, krzyżodziób świerkowy, cietrzew, głuszec, sóweczka, 6 gatunków sikor, 8 gatunków pokrzewek, kruk, sójka, orzechówka, derkacz, drozd obrożny, płochacz halny, pustułka, krogulec, myszołów, bocian czarny, białorzytka, mornel, pluszcz, pliszka górską i siwa, zimorodek.

Wśród płazów i gadów wymienić należy:

żabę trawną, traszkę górską, salamandrę plamistą, jaszczurkę zwinkę, zaskrońca zwyczajnego, gniewosza plamistego, żmiję zygzakowatą.

Bilateralny Rezerwat Biosfery (Man and Biosphere – MaB)

Międzynarodowy Program
„Człowiek i Biosfera”
(Man and Biosphere – MaB)

powstał z inicjatywy UNESCO
w 1971 roku.

Cel programu:

kreowanie zrównoważonych relacji
między ludźmi i biosferą

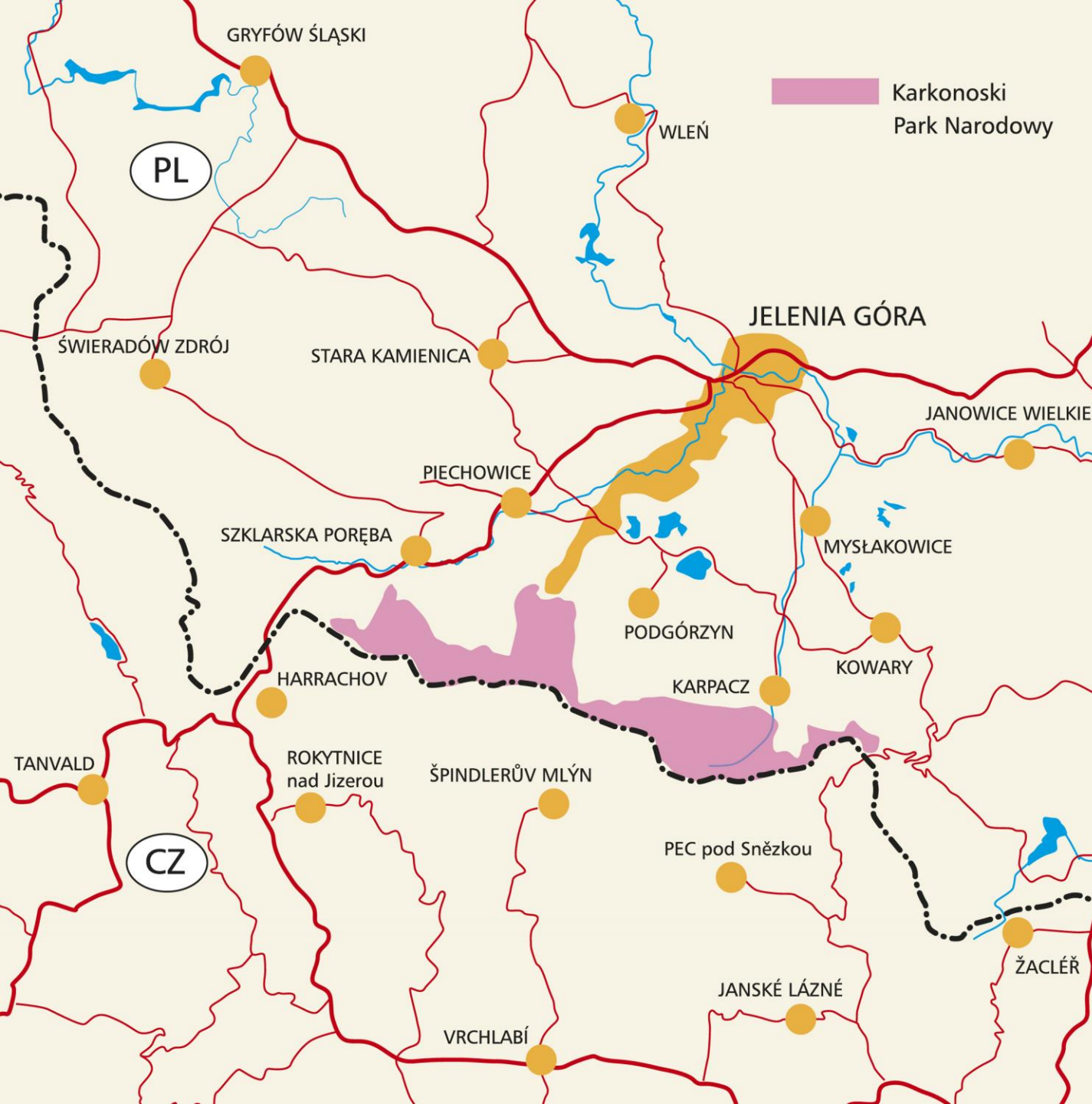
Metoda realizacji:

tworzenie międzynarodowej
sieci rezerwatów biosfery

**Rezerваты powinny posiadać
trzy strefy, w których obowiązują
różne normy ochronne:**

- strefa centralna (rdzenna)
obejmuje obszary objęte ochroną
ściłą,
- strefa buforowa tworzona wokół
strefy rdzennej, podlegająca
ochronie częściowej,
- strefa przejściowa, tzw.
tranzytowa (wokół strefy
buforowej).

**Bilateralny Rezerwat Biosfery
Krkonoše / Karkonosze
o powierzchni ponad 60 tys. ha,
utworzono w 1993 r.**

Karkonoski Park Narodowy (KPN)

Data utworzenia:

16 stycznia 1959 roku

Powierzchnia:

5580 ha
w tym lasy 4022 ha (72%),

Otulina:

11266 ha

tereny objęte ścisłą ochroną

1726 ha
w tym lasy 294 ha

Administracyjnie Park podzielono na 3 obwody ochronne: Śnieżka, Przełęcz i Szrenica.

Karkonoski Park Narodowy (KPN)

Skład gatunkowy drzewostanów Parku:

świerk (ok. 86%),

modrzew (poniżej 5%),

brzoza (poniżej 5%),

buk (około 4%);

jodła pospolita,
klony – pospolity i jawor,
olsza,
sosna zwyczajna
i jarząb
(łącznie powyżej 1%).

Karkonoski Park Narodowy (KPN)

Edukacja:

Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej

Porębie:

Prezentacja przyrody ożywionej i nieożywionej polskiej i czeskiej strony Karkonoszy.

„Wirtualne Karkonosze” kotły polodowcowe, torfowiska, fauna i flora, lasy, zjawiska przyrodnicze oraz wielostronny wpływ człowieka na góry.

Wielkoformatowe panoramy, dotykowa makieta Karkonoszy / polska, czeska, niemiecka i angielska wersja językowa. Pokazy filmów, diaporam i różnego rodzaju prezentacje.

Wystawy czasowe oraz biblioteka z czytelnią.

Zajęcia dla zorganizowanych grup szkolnych, nauczycieli, studentów oraz społeczności lokalnej.

Obiekt jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych.

Ośrodek Informacyjno-Edukacyjny „Domek Myśliwski” w Karpaczu

Tutaj można uzyskać informacje na temat Parku lub wysłuchać prelekcji przyrodniczej. Ośrodek jest wykorzystywany również podczas prowadzenia zajęć edukacyjnych na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego oraz jako zaplecze dla studentów i naukowców prowadzących swoje badania we wschodniej części Karkonoszy.

Karkonoski Park Narodowy (KPN)

Ścieżka przyrodnicza na górę Chojnik

Przebieg w granicach enklawy KPN:
brama Karkonoskiego Parku
Narodowego – Zbójeckie Skały –
Skalny Grzyb – ruiny zamku Chojnik.

Ścieżka przyrodnicza wokół Kotłów Wielkiego i Małego Stawu

Przebieg: Polana – Pielgrzymy
– Słonecznik – krawędź Kotła
Wielkiego i Małego Stawu
– Rozdroże koło Spalonej Strażnicy
– schronisko „Strzecha
Akademicka” – schronisko
„Samotnia” – Ośrodek Informacyjny
KPN Domek Myśliwski – Polana.

Ścieżka przyrodnicza Śląską Drogą na Śnieżkę

Przebieg: przystanek PKS Karpacz
– Białe – dolna stacja wyciągu
na Kopę – nisza niwalna Białe Jar
– Kopa – Równia pod Śnieżką
– Śnieżka.

Ścieżka przyrodnicza we wschodniej części Karkonoszy

Przebieg: przystanek PKS „Bachus”
– Sowie Przełęcz – Śnieżka – Dolina
Łomnicza – schronisko
„Nad Łomniczką”.

Ścieżka dydaktyczna po ekosystemach leśnych Karkonoskiego Parku Narodowego

Przebieg: Gospodarstwo
Szkółkarskie KPN w Jagniątkowie
– potok Wrzosówka – Petrowka –
Śląskie i Czeskie Kamienie – Czarna
Przełęcz – Rozdroże pod Śmielcem
– Czarny Kociół Jagniątkowski –
Koralowa Ścieżka – Jagniątków.

Karkonoski Park Narodowy (KPN)

Ścieżka dydaktyczna do Wodospadu Szklarki (dostosowana do osób niepełnosprawnych)

Przebieg: Parking przy zbiegu rzeki Kamiennej i Szklarki – schronisko „Kochanówka” – Wodospad Szklarki.

Ścieżka przyrodnicza na Szrenicę

Przebieg: Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie – wąwóz Kamieńczyka – Wodospad Kamieńczyk – Hala Szrenicka – Końskie Łby – Szrenica.

Ścieżka przyrodnicza:

Połodowcowe dziedzictwo

Karkonoszy

Ścieżka transgraniczna – łączy się ze ścieżką „Dziedzictwo epoki lodowcowej” na terenie KRNP).

Przebieg po polskiej stronie: schronisko „Samotnia” – schronisko „Strzecha Akademicka” – Biały Jar (szlak zimą zamknięty dla ruchu turystycznego) – Przełęcz pod Śnieżką.

Ścieżka dydaktyczna Chojnik / dla dzieci i młodzieży

Ścieżka udostępniona jest wyłącznie po uzgodnieniu i w obecności pracowników edukacyjnych KPN. Została wytyczona poza szlakami turystycznymi w postaci trzech wzajemnie uzupełniających się wariantów, które zaczynają się i kończą przy budynku dyrekcji Karkonoskiego Parku Narodowego.

Wariant I: „Leśne Wrota”
wariant II: „ Skarby historii”
wariant III: „Zbójcka Droga”

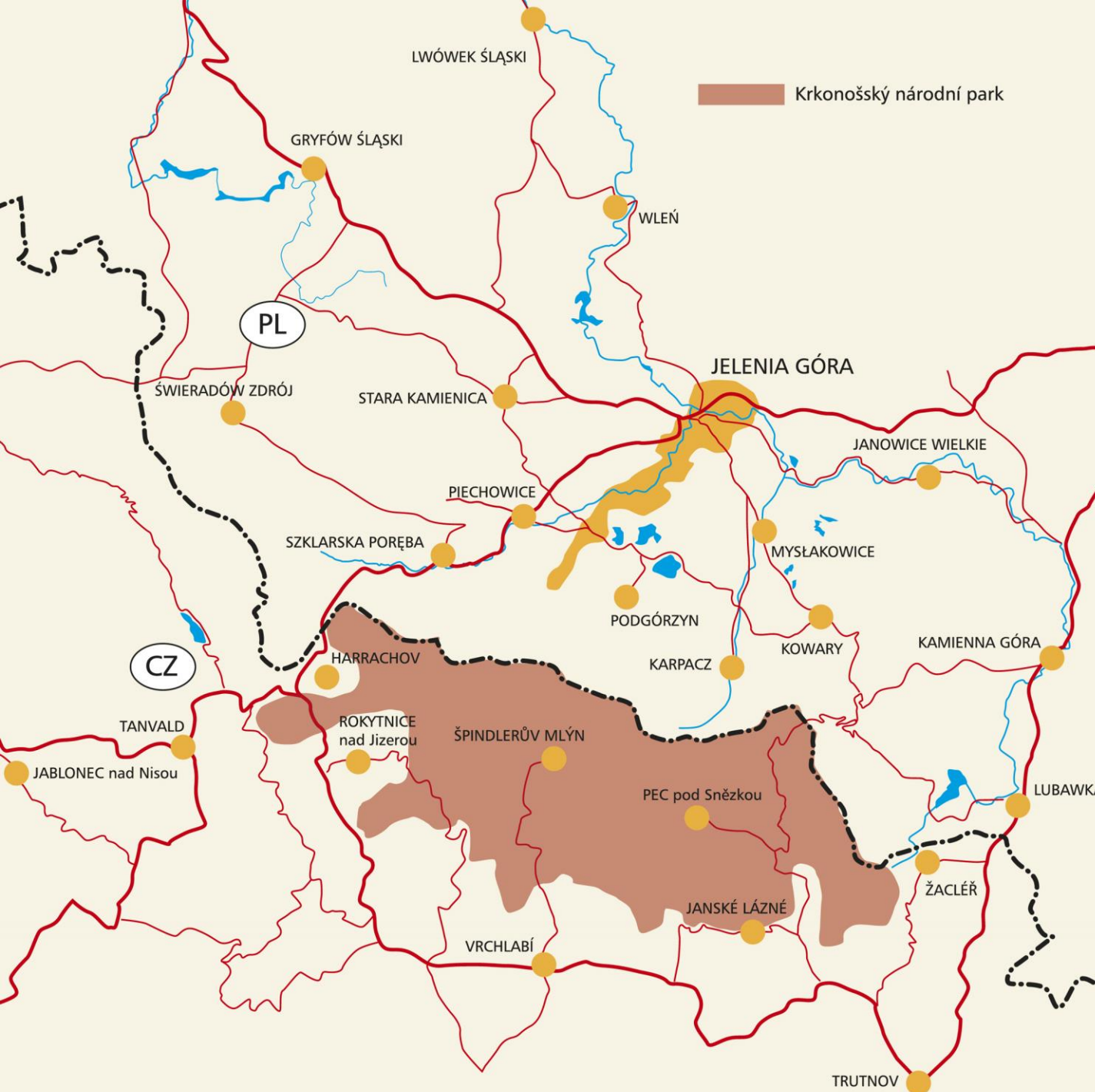
Krkonošský národní park (KRNAP)

Data utworzenia:
17 maja 1963 roku

Powierzchnia:
54969 ha

Otulina:
18642 ha

Tereny objęte ścisłą ochroną
Większa część Parku należy geomorfologicznie do regionu Karkonoszy z podregionami: Krkonošské hřbety, Krkonošské rozsochy i Vrchlabská vrchovina.

Krkonošský národní park (KRNAP)

Na terenie Parku w 3 strefach
ochronnych wyróżniono następujące
strefy przyrodniczo-klimatyczne:

podgórska (480-800 m)
– liściaste i mieszane lasy górskie,

górska (800-1200 m)
– świerkowe lasy, górskie łąki,

subalpejska (1200-1450 m)
– zarośla kosodrzewiny,
torfowiska, kotły polodowcowe,

alpejska (1450-1602 m)
– porosty, trawy, skalista tundra.

Krkonošský národní park (KRNAP)

Edukacja:

Na terenie KRNAP działa sieć stałych i sezonowych ośrodków informacyjnych, które oferują: materiały informacyjne, wydawnictwa, prelekcje, pokazy filmów i wycieczki terenowe.

Pec pod Sněžkou,

Obří důl,

Temný Důl,

Vrchlabí,

Špindlerův Mlýn,

Strážné,

Rokitnice nad Jizerou,

Harrachov.

Krkonošský národní park (KRNAP)

Edukacja:

KRNAP posiada placówki muzealne,
które zasługują na szczególną
uwagę i odwiedzenie:

**Muzeum Karkonoskie w byłym
klasztorze augustianów oraz
trzy historyczne domy w
Vrchlabí,**

**Muzeum Karkonoskie w zamku
Jilemnice,**

**Wystawę leśnictwa i myślistwa
w Harrachovie,**

Krkonošský národní park

Ścieżki dydaktyczne

Ścieżka edukacyjna Čertův Důl (okolice Špindlerovgo Mlýna)

Przebieg: schronisko „U Bílého
Labe” – dawna kuźnia (býv.
kovárna).

Na ścieżce znajduje się punkt
informacyjny KRNP (czynny
w okresie letnim)

Ścieżka edukacyjna Rýchory (okolice Horní Maršova)

Przebieg: punkt widokowy Maxovka
– skrzyżowanie drogi
Kutná/Dvorský les (z odnogą
do źródła Rýchorská
studnia) - Sněžné Domki

Ścieżka edukacyjna Torfowisko Černohorské / Černohorské rašeliniště (okolice górnej stacji kolejki gondolowej)

Przebieg: zbudowanym
z drewnianych bali chodnikiem
nad torfowiskiem typu leśnego
(Černohorské rašeliniště)

Ścieżka edukacyjna Dziedzictwo epoki lodowcowej

Ścieżka transgraniczna - łączy się ze ścieżką edukacyjną „Polodowcowe dziedzictwo Karkonoszy” na terenie KPN.

Przebieg: schronisko „Śląski Dom”
– kocioł Obří důl – torfowisko
Upy (Úpské rašeliniště) –

Krkonošský národní park

Ścieżki dydaktyczne

Ścieżka edukacyjna Karkonoska Tundra / Krkonošská tundra

Przebieg: Růžova hora (okolice stacji pośredniej kolejki linowej z Pecy pod Sněžkou na Śnieżkę) – schronisko Jelenka – Czarna Kopa – Śnieżka (punkt widokowy karu (kotła) lodowcowego Obří důl) – torfowisko Úpské rašeliniště – Slonecznik – Luční hora – Výrovka.

Trasa spacerowa Wilcza Jama / Vlíčí jáma

Przebieg: Pec pod Sněžkou – wzdłuż Zeleného potoku – Zahradky – do Vlíčí jámy i z powrotem z przystankiem koło kapliczki na Hnědým Vrchu.

Letní trasa turystická Liška (okolice miejscowości Harrachov)

Przebieg: Harrachov – wzdłuż rzeki Mumlavý (Mumlavský vodopád) – rozdroże tzw. Śniadanie Karkonosza (Krkonošová snídane) – rozdroże U čtyř pánů (widoki na Pančavskou láku i panoramę Karkonoszy Środkowych i częściowo Wschodnich) – „ogródek” Růženčina zahradka – Dworačky – rozdroże Ručičky – Rýžoviště – Harrachov.

Trasa spacerowa Aichelburg (okolice miejscowości Horní Maršov)

Przebieg: Horní Maršov – Temný Důl – Velká Úpa (po drodze m.in. farma Vlašské boudy, liczne stare karkonoskie chałupy i zameczek Aichelburg).

Krkonošský národní park

Ścieżki dydaktyczne

Trasa spacerowo–edukacyjna

Via Piette

Przebieg: okolice Svobody nad Úpou i dzikie zakątki w sąsiedztwie Černohorského Potoku:

Svoboda nad Úpou – pomník Piette
– schronisko Modrokamenná bouda
– Janské Lázně – Duncana
– Muchomůrki – Svoboda nad Úpou.

Trasa spacerowo–edukacyjna

Špindlerův Mlýn

Przebieg pętli „zielonej”: centrum Špindleroveho Mlýna – Krausove boudy i z powrotem do Špindleroveho Mlýna koło zapory Labská.

Przebieg pętli „niebieskiej”: centrum Špindleroveho Mlýna – dolina Svatopetrského potoku – Svatý Petr – wejście do doliny Dlouhý důl – okolice Kozích hřbetů i z powrotem do Špindleroveho Mlýna.

Trasa spacerowa Hřiběcí

(okolice miejscowości Vrchlabí)

Przebieg: stacja terenowa KRNAP obok enklawy Hřiběcí boudy (niedaleko Strážné) – Tetřeví boudy – Dolní Dvůr – Strážné.

Trasa spacerowa Výr / Puchacz

Przebieg: Pláň w Špindlerovym Mlýnie (górná stacja kolejki linowej) – Klínové Boudy – chalupa Na Rozcestí (na rozdrożu) Výrovka – Luční bouda – Kozie hřbety – Špindlerovy Mlýn.

Krkonošský národní park

Ścieżki dydaktyczne

Trasa spacerowa Labský důl

Przebieg: Špindlerův Mlýn - punkt informacyjny KRNAP U Dívčí lávky - Labská bouda .

Trasa spacerowa Údolí Bílého Labe (Dolina Białej Łaby)

Przebieg: Špindlerův Mlýn - punkt informacyjny KRNAP U Dívčí lávky - bouda u Bílého Labe.
(w pełni dostępna dla osób niepełnosprawnych)

Edukacyjna ścieżka górnicza Berghaus /Hornická stezka Berghaus v Černém Dole (okolice miejscowości Janské Lázně)

Przebieg: niedaleko od centrum miejscowości Černý Důl, prowadzi przez pozostałości po dawnej eksploatacji górniczej rud żelaza, miedzi, arsenu, srebra i złota (m.in. szyb 80-metrowej głębokości).

Karkonoska edukacyjna ścieżka rowerowa po zboczach Černej hory (okolice miejscowości Janské Lázně)

Przebieg: po zboczach Černej i Světlé hory przez Vlašské i Krausovy boudy (można skorzystać z kolejki linowej na szczyt Černej hory).

Krkonošský národní park

Ścieżki dydaktyczne

Ścieżka spacerowa w uzdrowisku Janské Lázně

Przebieg: po tzw. Grzbiecie Środkowym (Střední hřeben) - nad secesyjną halą (kolonadą) spacerową domu zdrojowego - Rudolfowo údolí - Hoffmanova bouda.

Widokowa trasa spacerowa Panoramiczne widoki z szosy Masaryka (Masarykova horská silnice).

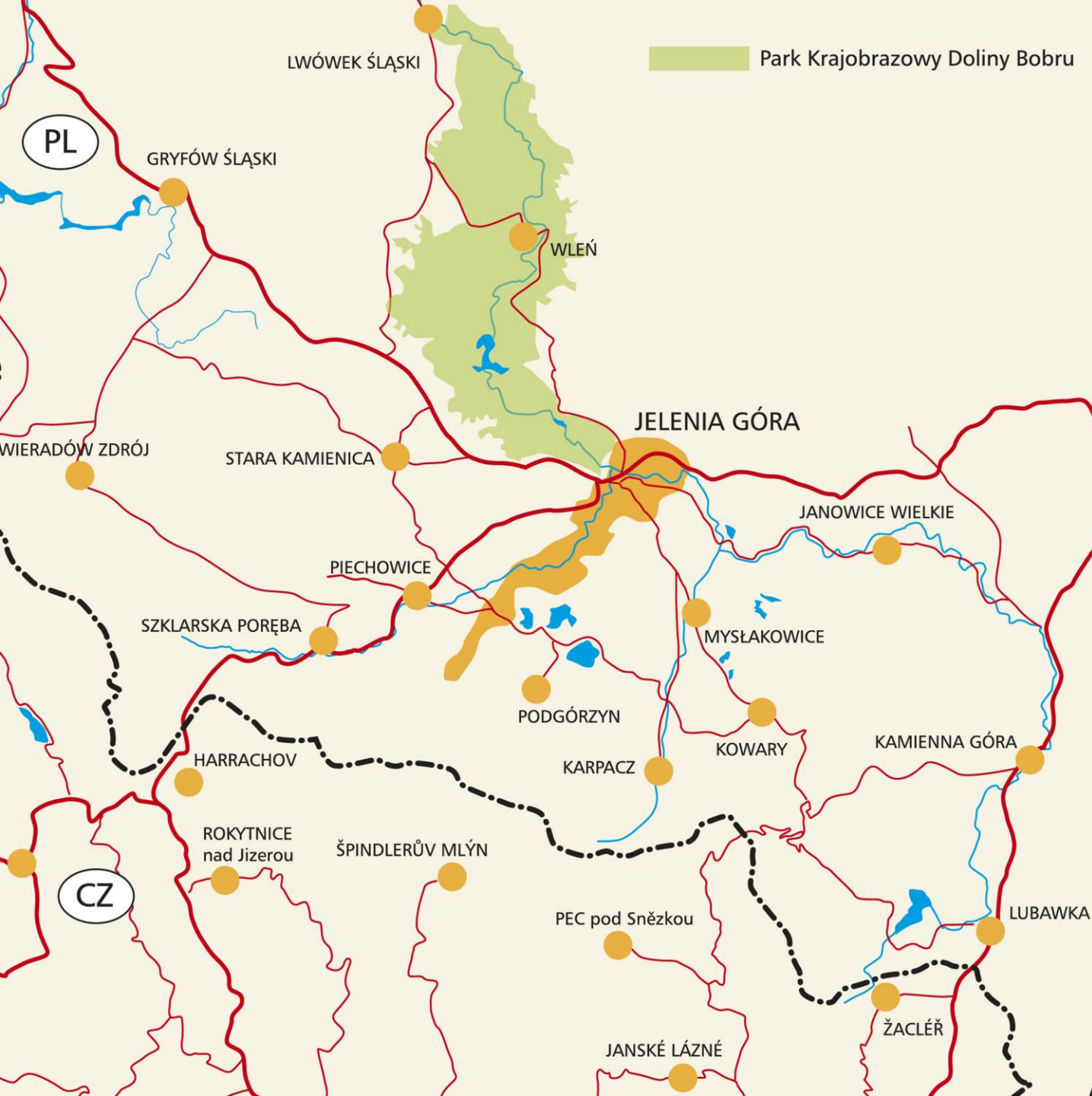
Przebieg: serpentynami przez Dolní i Horní Mísečky na Zlaté návrší. Niegdyś szosa miała znaczenie strategiczne i była arterią komunikacyjną dla budowy umocnień granicznych i zaopatrywania armii (do dzisiaj możemy oglądać betonowe bunkry / tzw. „řopíki”).

Przekraczanie granicy w Karkonoszach

Piesze przejścia graniczne w Karkonoszach:

- w rejonie skałki Twarożnik (szlak żółty)
 - na wysokości źródła Łaby (szlak żółty)
 - przy Radiowo-Telewizyjnym Centrum Nadawczym Śnieżne Kotły (szlak żółty)
 - na Czarnej Przełęczy (szlak niebieski)
 - w rejonie Petrovej Boudy (szlaki: żółty, niebieski i czerwony)
 - na Przełęczy Karkonoskiej (szlaki: zielony, niebieski i żółty)
 - na Równi pod Śnieżką – przy Spalonej Strażnicy (szlak żółty)
 - na Równi pod Śnieżką – przy schronisku Śląski Dom (szlak niebieski)
 - na szczycie Śnieżki (szlak żółty); koło schroniska Jelénka (szlaki: zielony i żółty)
 - na Sowiej Przełęczy (szlak czerwony).
- drogowe przejścia graniczne w Karkonoszach:
- Przełęczy Okraj nad Kowarami
 - Przełęcz Szklarska – Jakuszyce /Harrachov

Park Krajobrazowy Doliny Bobru

Data utworzenia:

16 listopada 1989 roku

Powierzchnia:

12295 ha

Obszary leśne:

4782 ha (39% pow. Parku)

Otulina:

11465 ha

W skład Parku Krajobrazowego Doliny Bobru wraz z otuliną wchodzi najładniejsze fragmenty doliny Bobru – od Jeleniej Góry, poprzez Siedlęciny, Pilchowice, Wleń do Lwówka Śląskiego. Ośią hydrologiczną Parku jest rzeka Bóbr, która oddziela Pogórze Izerskie od Pogórza Kaczawskiego i Gór Kaczawskich. Kotlina Jeleniogórska stanowi południową granicę Parku.

Dolina Bobru tworzy w kilku rejonach fantastyczne przełomy rzeczne, odsłaniające różnorodne i różnobarwne formacje skalne. Do najbardziej malowniczych i najciekawszych należą:

- przełom Borowego Jaru – skalisty wąwóz zamknięty sztuczną tamą i Jeziorem Modrym,
- przełom w okolicach Wrzeszczyna – Jezioro Wrzeszczyńskie,
- zaporowe Jezioro Pilchowskie (pow. ok. 240 ha., pojemność ok. 50 mln m³ wody).

Park Krajobrazowy Doliny Bobru

Fauna i flora:

Na terenie Parku występuje wiele gatunków roślin podlegających ochronie całkowitej lub częściowej:
goryczka orzęsiona i krzyżowa,
orlik pospolity,
bluszcz pospolity,
naparstnica purpurowa,
pierwiosnka lekarska,
lilia złotogłów,
dziewięsił bezłodygowy,
goryczka trojeściowa,
kalina koralowa
i wiele innych.

W faunie Parku dominują gatunki o znacznej tolerancji ekologicznej i zdolnościach migracyjnych:
jelenie, sarny, dziki,
lisy, kuny, zające, jeże;

wśród gadów:
padalec, zaskroniec
i żmija zygzakowata,

a płazów:
traszka górską i salamandra.

Wśród ptaków popularne są:
bociany, łabędzie, rybitwy,
myszołowy, jastrzębie oraz wiele gatunków ptaków śpiewających:
sroka, sówka, gil, kruk, skowronek,
sikory i inne.

Park Krajobrazowy Doliny Bobru

Walory kulturowe:

Park wraz z otuliną to obszar o bogatych walorach kulturowych. Ochroną konserwatorską objętych jest ponad 60 obiektów.

Największe ośrodki miejskie związane z Doliną Bobru – Jelenia Góra, Wleń i Lwówek Śląski.

Szlaki:

Prawie wszystkie walory krajobrazowe i przyrodnicze Parku udostępniają ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne: Góra Gniazdo i Szwajcaria Lwówecka oraz 3 główne szlaki turystyczne: niebieski (Międzynarodowy Szlak E3), zielony (Szlak Zamków Piastowskich) i żółty.

Rudawski Park Krajobrazowy

Data utworzenia:

16 listopada 1989 roku

Powierzchnia:

15705 ha

Obszary leśne:

8884 ha (57% pow. Parku)

Otulina:

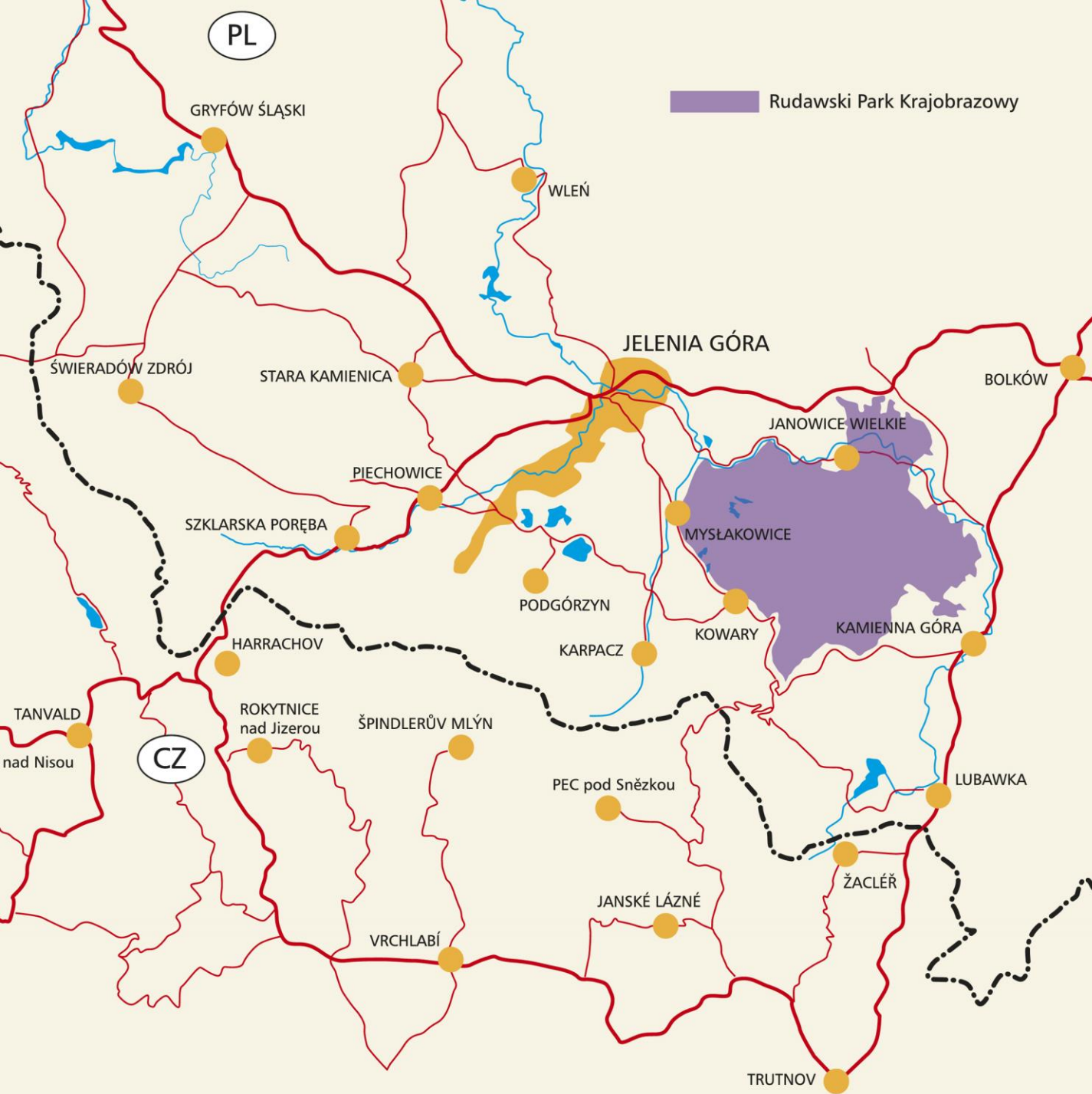
6600 ha

W skład Rudawskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny wchodzi:

- Rudawy Janowickie z Górami Sokolimi
- Góry Ołowiane
- fragmenty Kotlin: Jeleniogórskiej, Kamiennogórskiej i Marciszowskiej
- przełom rzeki Bóbr między Ciechanowicami a Janowicami Wielkimi.

Najważniejszą i największą jednostką morfologiczną są Rudawy Janowickie, których główny grzbiet o długości około 18 km, przebiega południkowo. Najwyższym wzniesieniem w Parku jest Skalnik (945 m).

Ośią hydrologiczną Parku jest rzeka Bóbr wraz z dopływami.

Rudawski Park Krajobrazowy

Budowa geologiczna

Rudaw Janowickich:

- w części zachodniej: granity
- w części wschodniej: łupki łyszczykowe, granitognejsy, amfibolity, fyllity i zieleńce bogato okruszczowane związkami miedzi, arsenu, ołowiu i żelaza.

Główne atrakcje RPK:

- okazałe skały o fantastycznych kształtach, często tworzące duże zgrupowania i labirynty: Starościńskie Skały, Skalny Most, Piec, Skalne Bramy, Fajka i inne,
- Góry Sokole z charakterystycznymi szczytami: Krzyżną Górą (654 m) i Sokolikiem (642 m),
- Kolorowe Jezioro (Purpurowe, Błękitne i Szmaragdowe).

Rudawy Janowickie

Rudawski Park Krajobrazowy

Szata roślinna łąk i pastwisk:

dziewięsił bezłodygowy,
lilia złotogłów,
rosiczka okrągłolistna,
goryczka orzęsiona i trojeściowa,
marzanka wonna,
ciemnieszka zielona,
starczyk szerokolistny,
śnieżyca wiosenna,
gółka długoostrogowa
i wiele innych.

Fauna:

Ptaki, poza gatunkami pospolitymi,
reprezentowane są przez:
łabędzia niemego,
krzyżodzioba świerkowego,
kukulkę,
jastrzębia gołębiarza,
dzięcioły,
kuropatkę
i inne.

Wśród ssaków spotkać można:

jelenie,
sarny,
dziki,
zające,
lisy
i kuny,
a ze zwierząt podlegających
ochronie gatunkowej:
rzekotkę drzewną,
salamandrę plamistą,
jeża,
gronostaja
i łasicę.

Rudawski Park Krajobrazowy

Walory kulturowe

obejmują ok. 120 obiektów z różnych okresów historycznych.

Do najciekawszych obiektów zabytkowych należą: ruiny zamków piastowskich Bolczów i Sokolec, dwory i pałace otoczone widokowymi założeniami parkowymi: w Karpnikach, Bukowcu, Wojanowie, Mysłakowicach, Łomnicy, Kowarach, Dąbrowicy, Janowicach Wielkich i Ciechanowicach, kościoły w Kowarach i Raszowie, zespół staromiejski w Kowarach, XIX-wieczne domy tyrolskie w Mysłakowicach.

Szlaki:

Obszar Parku posiada gęstą sieć szlaków turystycznych (około 165 km) oraz tras rowerowych, które udostępniają wszystkie krajobrazowe i przyrodnicze atrakcje.

Główne znaczenie mają:

Międzynarodowy szlak E3 (niebieski), szlak im. dr M. Orłowicza (czerwony) oraz fragment Szlaku Zamków Piastowskich (zielony).

Leśny Kompleks Promocyjny „Sudety Zachodnie”

Data utworzenia:
14 października 2004 r.

Powierzchnia:
22866 ha

Obejmuje swoim zasięgiem całe Góry Izerskie oraz zachodnią część Karkonoszy; Położony jest na terenie Nadleśnictw „Szkłarska Poręba” i „Świeradów”.
Atrakcją są tutaj lasy górskie i torfowiska z unikalną roślinnością oraz bezpośrednie sąsiedztwo czeskiej części chronionych Gór Izerskich ([CHKO Jizerské hory](#)).

Leśny Kompleks Promocyjny „Sudety Zachodnie”

Edukacja:

Ścieżka dydaktyczna „Cicha Dolina” w Piechowicach

Zapoznajemy się ze sztolniami i miejscami dot. najstarszych tradycji szklarskich w Karkonoszach. Dwa warianty – ścieżka trudna i ścieżka łatwa.

Ścieżka edukacyjna obok siedziby Nadleśnictwa „Szklarska Poręba” w Szklarskiej Porębie

Na trasie zapoznać się można m.in. z różnymi gatunkami roślin zielnych oraz urządzeniami typowymi dla gospodarki leśnej z zakresu łowiectwa (paśniki, lizawki, podsypy dla ptaków), ochrony lasu (pułapki na owady) oraz infrastruktury leśnej.

Ścieżka edukacyjna „Jeleniówka” w Chromcu

Tematyka dot. zwierzyny leśnej.

Ścieżka edukacyjna w Czerniawie Zdroju

Dotycząca uzdrowiska.

Leśny Kompleks Promocyjny „Sudety Zachodnie”

Rezerваты przyrody:

„Krokusy w Górzycu”

Data utworzenia:

1962 rok

Powierzchnia:

3,90 ha.

Ochroną częściową objęte jest stanowisko szafranu spiskiego. Na przeważającej części rezerwatu występuje zbiorowisko leśne zbliżone do kwaśnej buczyny górskiej.

„Torfowiska Doliny Izery”

Data utworzenia:

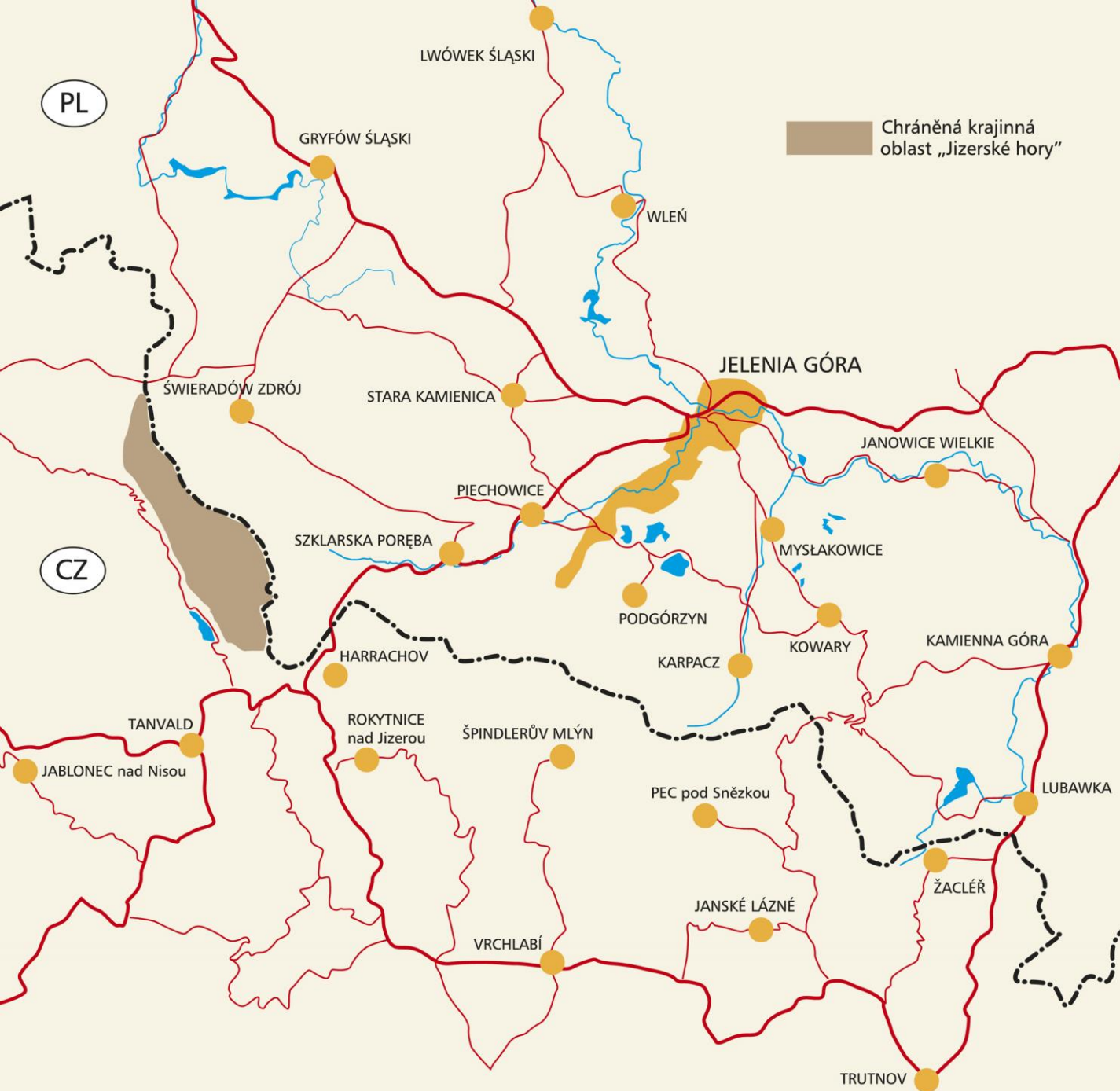
1969 rok

Powierzchnia:

529,36 ha

Obejmuje torfowiska wiszące typu wysokiego i przejściowego na wysokości ok. 840-850 m, ciągnące się wzdłuż rzeki Izery na dł. ok. 3,2 km i szer. do 0,8 km,

Wraz z kilkoma rezerwatami po czeskiej stronie, stanowi wielki kompleks przyrodniczy o naturalnym, dzikim charakterze – najpiękniejszy w całych Górach Izerskich. Szereg występujących tu roślin bagiennych jest relikdami okresu zlodowacenia.

Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Izerskie (CHKO Jizerské hory)

Data utworzenia:
1967 rok

Powierzchnia:
36800 ha,

w tym obszary leśne
27400 ha

W jego skład wchodzi 3 narodowe rezerваты przyrody, 13 rezerwatów regionalnych i 10 pomników przyrody.

Obszar utworzono na terenach powiatów: Liberec, Jablonec nad Nisou i Semily – tutaj sąsiaduje z Krkonošským narodním parkiem.

Przyroda bez granic

- Wykonanie prezentacji sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach zadania: Ekologia w bibliotece publicznej – kontynuacja.
- Wydawca: Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej Książnica Karkonoska, 58-500 Jelenia Góra, ul. Bankowa 27, tel./fax 075/ 75 22 884
- Redakcja: Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Jeleniej Górze
- Opracowanie: Jerzy Ratajski, Barbara Różycka-Jaskólska
- Zdjęcia: Jerzy Ratajski, archiwum BOOSTER
- Projekt graficzny i wykonanie: BOOSTER
- Jelenia Góra 2009